

1563 octo .2. legatis.

Preceptum nonum

302 220.
de nono et decimo decal.
legi preceptis - 237

(37)

Non concupisces uxorem proximi tui

Deuterio .5.

Preceptum decimum

Non domum ^{no agrum} ~~aut~~, non seruum, non ancillam, no bovem,
non asinum, ^{et similia} ~~et omnia~~ que illius sunt

quare in lege dei ~~prohibentur~~ actus etiam interiores, prohibentur

hab. 4.

1. reg. 16.

deus scrutator cordium.

Cum lex his decem preceptis nobis tradita non mundana aut hominis sit, qui ea solum, que exterius apparent, agnoscit: ac iudicat, sed dei, qui humana etiam corda examini sui sensa ac minimas cogitationes intructur, et cuius oculis interiora nostra eque ac exteriora nuda et aperta sunt, dicite sacro eloquio, homo videt ea, que foris sunt, deus autem intructur cor. merito positus iam preceptis, que ad exteriora nostra, dicta, scilicet, et facta primo et principaliter spectant, illa, que interiora, nempe tantas anime actiones, quas cogitationes dicimus, moderantur, ultimo loco adhibentur. homo namq homini non opere aut verbo tantum, sed et animi cupiditate noxius, et iniurius esse potest, dum proximi vel aliarum rei illius damnum: iniuriam, aut incommodum apud se cogitat et molitur. Id autem in omnibus posterioribus tabulis preceptis deus intendit, ut inter homines sit vera dilectio in diuidua unitate ac forma concordia, que cum mandatorum secundae tabule paradigma est, atq; ideo taliter illa disposita, ut aperte hec sua mens omnibus constaret, et ^{ut} rei optime congrueret. In quarto precepto qualiter erga

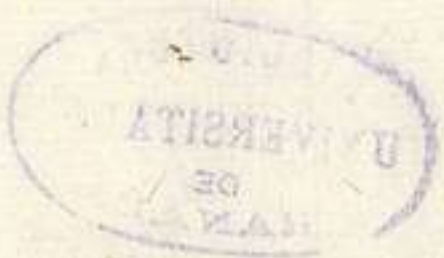
superiores nos gerere debemus, docet, in quinto circa
equalem, erga proximi, scilicet, personam propriam, in sexto
circa personas proximo maxime coniunctas Vxorem, scilicet, et
liberos, in septimo circa res proximi exteriores, fortunam, scilicet,
in octavo, ^{vero prohibet} ne in his omnibus ^{et} necesse verbo nocamus alteri. reliqua
igitur erat, ut de interioribus animae affectibus aliquid prescriberet,
qualisq; nobis animus erga proximum futurus esse doceret, idq; ~~et~~ his duobus ultimis preceptis aperte facit,
quibus uniuersaliter omnis concupiscentia omnium illorum, quae
in sexto et septimo preceptis de non mechando de furando prohibita sunt,
tanq; mala et peccatum nobis iure optimo a domino ^{duo hae}
interdicitur. Distincta esse mandata quae concupiscentiam vetant

Duo autem haec precepta distincta esse, non satis ex sacris
constat, unde ~~et~~ Origenes ^{ad} ~~quae~~ B. Hiero. ^{accedit} ~~consentit~~ sequens
Hebraeos unum preceptum ex his duobus colligit, quia secundum
coniunctim scriptura commemorat, primum mandatum quod
tabulae in duo diuidens precepta, ut denarius numerus constaret.
Verum postea B. Aug. re oculatius inspecta, prima tabula
precepta tua, secundae vero septem tribuit, haec de
concupiscenda uxore aut re aliena in duo dissecans precepta
cuius sententiam omnes fere doctores, qui post ipsam scripserunt
sequuti sunt, et ecclesia catholica ut probabiliorē amplectitur
est. nam et ipse postea Moyses velut rem amplius explicandam
in deuteronomio distinctam videtur posuisse concupiscentiam
uxoris alienae a concupiscentia cuiuslibet alterius rei. cum
in ^{exodo} deuteronomio inuoluenz utrumq; preceptum simul dixisset, non com-
piscas ^{domu} rem proximi tui, nec desiderabis uxorem eius, non seruauit

= orige.

B. Hiero.

B. Aug.

Leitico. 5.

non ancillam, no boue, non asinum, nec oia, que illius
 sunt, postea in ^{deudero} ~~exto~~. distinctius loquitur, ut preceptum
 nonum preceptum et subsequenter decimum, hoc ordine, no
 concupisces uxore proximi tui. (quibus in verbis nonu statuit
 preceptum) non domum: no agrum: no fruum: non ancillam: no asi-
 num, ^{et in universa} ~~rebus~~, que illius sunt, quibus datur decimu preceptum.
 Duo, preterea, concupiscentiarum genera diversa, que his verbis
 exprimentur, altera boni delectabilis, altera boni utilitatis,
 una concupiscentia uxoris, altera rei alienae, duo distincta
 esse precepta, non obscure ostenduntur.

et facti nobis interdicitur
 quare specialiter actus interiores meos

(ut Aug. ait)

Verum cum libidinis et habendi affectus penitus sit nobis a
 natura insitus, quam periurij, homicidij aut ferendi falsi
 testimonij appetitus, ab his enim ^{non} ~~semper~~ ingenio abhorremus
 ad illa vero, nempe ad corporeas voluptates ac huius seculi
 opes ~~et~~ diuitias statim ab adulescentia proxi admodum
 ac procliuis sumus. Quamvis in sexto et septimo preceptis
 no solum exteriores sed et interiores actus meos ac facti
 a dno ~~semper~~ prohibiti sunt, sicut in alijs omnibus preceptis mala
 interiora pariter ac exteriora, ^{simul} interduntur. ne tamen
 rudis populus, maxime Iudaeus, qui carnalis erat, et
 ut scrip. sacra testatur, in circumcisus corde, inde occasione
 aliquam erroris aut deceptionis acciperet, credens malefij
 conatum, aut saltem voluntatem ad libidine perpetranda
 pronam, habendi qd appetitum procliuem, quadiu opus no
 sequitur, sine peccato esse, ideo dno ^{in his duobus preceptis} ~~in his duobus preceptis~~
 specialiter duas distinctas prohibitiones: alteram facti: alteram
 affectus fecit. id quod in reliquis mandatis minime necesse erat.

Aug.

alto. 7.

est enim homo animal sociabile et homini amicum, qui
naturaliter à proximi iniuria abhorret, à peccatis inhonora-
tione, à perjurio, ab homicidio, à falso testimonio, ad quos
nullam ^{habent} a nã inclinationem, sed aliqñ à passione
~~aut mala consuetudine, et hoc ad sp̃m nō in oĩbus hominibus~~
~~sed in quibusdam et ex accidenti.~~ sensus aut est in ^{corpore} tempore
rationalium et carnis concupiscentia, adque nã ipsa oēs propensi-
sumus, cum horum alterum ad individuū cōservationē, alterum
uero ad sp̃m propagationē, quorum ē appetitus in situ nã
i nã est, necesse sit. Unde iudicant peccant homines, appe-
titum tan nobis cōnaturalem accōgeritum nullo pacto qñ
sine peccato maneret, peccatum esse. Sicut Josephum celebrē
historiographum valde deceptum ^{fuisse} legimus, qui Polibum
amicum acriter reprehendit, eōq̃ Antiochum ^{regem} misere perijurum
testes, ob id tñ quod voluerit ad destinaverit templum Dianę
in Persida devastare. qđ Josephus absurde dictum ē peccatum
definiens, male sano quidem iudicio, cum nullatenus egisset
nulloq̃ reatu teneri, quia tantum peccare cogitasset. Iudei
etiam errasse, credentes his duobus ultimis perceptis non qua-
sumusq̃ prosteri cupiditatem, sed illam solum que dignis
quibusdam exterioribus aliquomodo insinuat, luscibus, salu-
oculis, tactibus, et eius modi alijs ^{preludijs} circa sextum mādatum, et
que totius, dolis, circumventionibus sp̃. circa septim. que cupiditas
conatus potius appellat, et hanc conatum, citatñ que quibus
pale, in scripturis concupiscentiam appellari dicebant, illam
uero concupiscentiam, que in corpore in corde manebat, nulli tñ
dubium aut malam aliqua ex parte esse, ut ipse que à nã
infusa et congenita nobis esset. Unde Paulus dicebat, concupis-

que peccata concupiscentie

Josephus Antiquitatum lib. 12.

Rom. 7.

negabant

102
Luc. 10.

Proximis autem nomine non solum ut in parabola Samaritanorum Christus
satis ostendit, ois homo intelligi, non solum ille qui ^{in multis rebus} cogit
nationis, familiaritatis, aut amicitie, conuincit est, sed qui
et exterius aut peregrinus, grecus aut barbarus, fidelis aut
infidelis, bonus aut malus, amicus vel inimicus. Unde Augustinus
cum scortari, inquit, deus vetat, non inimici minus quam amici uice
re attingere prohibet, cum factum interdicit, nihil ois feracem
permittit siue ab amico siue ab inimico.

lib. 1. de doct. christ.
c. 30.

~~Spiritalis~~ lex christi ~~est~~ ^{est} spiritalis, cuius scopus est puritas et sinceritas

Ex quibus sane omnibus satis aperte deus ostendit, suam legem
spiritalis esse, que non solum externo opere, sed in tenuis et am-
mi affectibus misetur, et que non externa tantum mala aut im-
probum ad illa conatum, sed cupiditates et cogitationes
prauas prohibet. quod amplius ex alijs utiuisque testibus
nobis constat. per Esai. ipe me deus, auferte ^{inquit} ma-
lum cogitationum uestrarum ab oculis meis. Sapiens etiam aperi-
mat peruersas cogitationes nos separare a deo ^{Item de corde}
vita procedere. ~~nihil est iniquius esse quam amare peccatum~~

hier. 4. Esa. 1.
36.
sapi. 1.
quere. 4

In nouo, posterea testamento Christus ipe legis uerus ^{ac legitimus} interpret, adhuc
aperlius hec oia docet, qui non solum meo opere, ^{aut facti} reliqua ue-
preludia adulteriadi aut ficiandi aio fiunt, damnat, sed et
cem ^{muliere} uxoris aut rei non sue prauu affectu pemitit oibus ^{interdicit}
nosque ois ab ~~supremo di cupiditate~~ alienos se vult, audistis
(inquit) quod dictum est antiquis non mechaaberis, ego autem dico
vobis, ois qui uiderit muliere ad concupiscendam eam, iam
mechatus est in corde suo, videtur, ^{diu} ~~scit~~, oculis ^{vs} corporis uel ^{vs} ~~mens~~
aut cogitationis, et a corpore alienare cupiditate tanquam paulus nos se
cupit, ut aboi auaritia caue dum, dicat, ut sollicitudine in crea-
tione prebeat, et ne singulis solliciti quod manducemus aut bibamus,
ut Regnare in eis uolet, dicens nolite Regnare uobis

matth. 5.
Luc. 12.
matth. 6.

concupiscētia oibz et renatis inest. cōtinua qz pugna exatit et q̄ sum illiq̄ arma et modus qz
nos oppugnat /

Ceterum cum hoc concupiscentis malum ^{adum per hominem} omnibus nobis et renatis
et suis hominibus, qui spū dei agunt (Christo et Bti. eius matre
exceptis) in sit, nec cesset cōtinua pugna in membris nris sus
citare, sūma cura vigilandum nobis est, ne illi unqz illi (si fieri
possit) illi succubamus, sed pro nris viribus, quā grā chri, que
ad nos semper presto adest, subministrabit, illi resistamus
at debellare conemur. Sed quia hic noster adversarius ^{integrus}
~~et spualis est, qz id qz periculis~~, nec esset mille modis ~~et armis~~
et astutinis nos quodlibet ^{aggredi} ~~aggredi~~, id anse oia scire nobis opus est
quis ille siet, quibus qz ^{modis et} ~~modis~~ armis ~~et armis~~ nos in uada
mittit. n. periculosus ex cogitari pot, qz in stadio certare, et
spūalis militis modum inimicos, modum itqz et inimicorū fraude
ignoscere.

Hoc igitur impium cognoscere et passim nobiscum cogitare porrect
nō est. dum sumus in hoc corpore, in asidua esse carnis et spū
pugna, totamqz vitā nāz, ut I. Job. testatur) militiam quādam
sup̄ terram, a qua liberabimur nunqz, quousqz ab hoc corpore
erepti simus. In hac aut pugna, nris inimicum, propriam vniuersam
concupiscētia, ^{esse} quam (ut ex actus rem examinamus) per duplicem
sacer tes nos docent, aliam nobis congeritam et inatam ad
modum habitus carnis nris inherētem, que sic definiti solet, est
inclinatio nāz corrupte a pecc̄ nris p̄ p̄ presentum nobis relicta
quam nos fornicem, Aptius uero vocat pecc̄m habitans in carne, aut
legem membrorū repugnantē legi mentis ad Rom. 7. ^{et} ~~ad~~ carnē ad
Rom. 8. que quidem nobis uel in penā uel ad exercitū data est,
unde pp̄ia et absolute nō est pecc̄m sed largo modo accepto uel
hoc est vitium nāz lapsus, uel pena aut miseria, seu infelicitas que
illi perpetuo inherens, et ita neqz in renatis ad culpam impuratur.
alia est cōcupiscētia actualis aut per modum habitus, que quidem
nō semp̄ sed ad tps̄ in nobis manet, et sic sic definiti solet, est
appetitū seu affectio quedam illius cōcupiscētijs seu in inclinatio
nāz

V tantum in inimicum

Et quibus pariter nos abesse
talis tunc esse possimus

*
gala. 5
- Job. 7.

Rom. 7.
Rom. 8.

et ad tps̄ recedit

gola. 5.

Rom. 7.

Aug. 9.

Grego. 7.

Rom. 7.

pecc. esse

1. Jo. 2.

Jaco. 1.

nãe, qua caro actu concupiscit adversus Spm̄ electum dei, hæc
 aut̄ pecc̄m̄ sp̄iã est, nõ tñ semper, sed cõsentiente rãne deliberata,
 que quidem, si dissentiat ac reluctetur, ad meritum potius ^{q̄ ad culpam} impu-
 tatur, et tunc nõ homo sed caro dicitur, aut concupiscere ad-
 versus Spm̄, uti legimus factum in sanctis viris, et ^{ut dicitur} Paulus de seipso
 testatur, dicens, scimus enim quia lex spiritus est, ego aut̄ car-
 nalis sum. Venundatus sub peccato, qd̄ enim operor nõ intelligo,
 non enim qd̄ volo bonum hoc ago, sed qd̄ odi malum, illud facio.
 nunc aut̄ iam non ego operor illud, sed qd̄ habitat in me peccatum
 scio enim quia nõ habitat in me, hoc est, in carne mea, bonum
 nam velle adiacet mihi, perficere aut̄ bonum, nõ inuenio, non
 enim, qd̄ volo bonum, hoc facio, sed qd̄ volo malum, hoc ago, si aut̄
 qd̄ volo illud facio, iam nõ ego operor illud, sed qd̄ habitat in me
 peccatum. igitur ego ipse mente servus legi dei, carne autem
 legi peccati, mihi ergo nunc damnationis est his, qui sunt
 in Christo Jhu, qui non sñm carnẽ ambulant. Aug. 9. et dicit, quod
 si ratio in sua sede consistit, nec declinat, scilicet, post de gradia
 accipit, a pecc̄o immunis est homo, etiam si fomes ebulliat. Item
 Grego. 7. cogitatio quantumcumq̄ turpis mentem nõ polluit, si ratio
 humana nõ consentit. ^{est} ergo concupiscẽtia hæc actualis, pecc̄m̄
 si ratio cõsentiat, alias non. et de illa intelliguntur duo hæc ultima
 decalogi mandata, et de eadem loq̄ Paulus cum dicit concupis-
 cẽtiam nesciebam, nisi lex diceret nõ concupisces. 1. Hæc igitur
 est noster adversarius qui frequenter nobis uenit ad pugnam descen-
 dit. Arma quibus nos oppugnat, sunt multa et varia, quæcumq̄
sunt concupiscibilia, quæ a nobis appeti possunt, quæ omnia B. Jac.
Ap̄t̄ in sua 1. cano. ad ternarium numerũ redigit, dicens, oẽ qd̄ est
in mundo aut̄ est concupiscentia carnis aut̄ concupiscentia oculorũ aut̄ superbia uis.
Modus caro, quo nos aggreditur, à B. Ap̄t̄ Jacobo in sua cano.
appete describitur, unus quisq̄ uero (inquit) tentatur à con-
cupiscẽtia sua abstractus et illectus, deinde concupiscẽtia cũ cõceperit

peccatum, peccatum vero cum consummatur fieri generat
mortem. quibus in verbis tua licet considerare, quibus consumatur
nobis peccati suggestio, scilicet, que quidem fit a demone, vel per
corporis sensus visum, auditum, odoratum, gustum, tactum
si in presentia obedi fuerit, vel, si in absentia, per memoriam, et
hic major tentatio. Secundum est delectatio seu affectus eius qui
suggerum est, quando concupiscentia alius nos ad cogitandum de
finitione rei concepte persensum. et hic perficitur tentatio unde dicitur
Aptus unus quisque tentatur a concupiscentia sua abstracto et ellecto.

Tertium vero et ultimum est consensus, cum homo animadverteat quod
suggerio proposuit, illud deliberato animo affectu, et tunc tunc
peccatum consumatur, quod est causa mortis spiritualis anime, quae
dei gratia, que vita est anime, ^{merito} privatur, et demum damnationis gloria
in stagno ignis ardentis, que est mors secunda. et hoc significat

Aptus quando subdit, deinde concupiscentia cum conceptis peccatis
peccatum vero cum consummatur fuerit generat mortem. cuius rei
exemplum satis commodum et manifestum in primo parentum lapsum
habemus ~~gen.~~ ibi enim primum considerate est serpentis
de moris suggestionem, et factam mulieri suggestionem, que sensu
liberem adumbraat. secundum secundum ipsius delectationem
Tertium viri, per quem ratio signatur, consensus, quem tandem
consumatio peccati et a paradiso eiectio continuo sequuta est

que cum ^{heari ac} illa certo certius serperat sint, satisque aperte ex sacris
monstrat et ipsa experientia cooperum sit, hunc peccati fomitem
accerrimum esse inimicum, quem vincere, quamvis pole sit media
dei gratia et auxilio, difficilimum tamen est, ut si etiam ac
viri sentiant et suis scriptis nobis testantur. summa cura ac
assidua vigilantia hac in re nobis adhibenda est, si tamen
qui nunquam cessat negligi multum nobis facere memoriam actum
phum canere aliquando volumus, non enim coronabi

quibus remedijs resistere possimus potest hunc inimico ac
illum debellare.

Apoca. 21

gene. 2

Adg. arq. dug.

in nobis excitat, et sicut nocentissimis telis assidue vulnerat. ^{radice}
 enim ipse novit, pravas cogitationes, in diuis sapientia, nos separare
 a deo, ^{et quod} mala ~~et~~ cogitatio delectatione parit, delecta. ^{consensum}
 consensus actione, actio ~~parit~~. Has ergo omni ~~cura~~ sollicitudine
 vitare conemur, quia resecata cogitationis radice, peccati ~~radix~~
 excabatur. Ideo prudenti ^{Job} ^(curpudis) fedus pepigerat cum oculis suis
 ut nec de virgine cogitaret.

~~fructus~~
 sap. 1.
 consuetudine, consue.
 necessitatem, nec.
 mores.
 Job. 31.

Omni autem fedas has cogitationes nihil magis nobis suggerit
 q̄ caro si delicate atq; in delicijs nutritur, quia contum
 facta in sp̄m rebellare incipit, ^{sp̄s etiam} ~~etiam~~ tunc et sp̄s deficit, ^{etiam}
 caro in voluptatibus requiescit, omni studio, ac illam ^{potentiam}
 in diuis varijs laboribus et afflictionibus conficere ac sp̄i subiectam
 reddere ~~q̄~~, contra q̄ sp̄m ip̄m validum ac potentem efficere, nam
 sicut caro mollior, sic duris aia nutritur, illas blandia fouent et
 contumace faciunt, hanc autem aspera exercent et celibem efficiunt
 atq; ideo quicumq; de hoc inimico victorie palmam assequi cupit, in
 molle corpori conatere debet, sed per eum illo quasi cum capite
 hoste perpetuum bellum gerere, qd Paulus perfectus christi miles ad
 corinthios scribens nos docet, castigo inquit, corpus meum et in ser
 uentem redigo, ne cum alijs predicauerim, ipse reprobis efficiar

ac sollicitudine curan
 dum est
 Job.
 Job.
 Job.

remedium est, oculum ^{et} oium concupiscentiarum meam, cunctarum ^{et}
 eum nocentiam, ex quo carnis incendia fouentur accresunt, ^{et}
 tam uelut magnam in bonorum morum pestem fugere. ^{eccl. 33}
 malitiam docuit oculis ^{et} Job. 16. hęc fuit iniquitas sodomie, ^{et}
 vis tua, superbia, satietas, panis abundantis et oculum. ^{et}
 ac licetis actibus pro suo quisq; munere vacare, ut diabolus
 diu B. Hiero. nos semper occupatos ^{inueniat} ^{et} inter oes aut occup
 tiones, quamuis honestissimas sint ^{et} scripturarum lectioni, ^{et}

eccl. 33.
 ezech. 16.
 B. Hiero.

considerationi, consueque quotidianae disquisitioni, emendationi, compo-
sitioni, pars sua dies reparanda non est, nam qui per consideratione
et scripturarum exempla ac doctrina ad hucus inimici pugnam
atque alia frequentia ^{hujus} pericula non se preparat, victoriam non speret
quia casu non arte pugnat.

ps. 126.
sapie. 8.

in uiminas

Ad demum ac ultimum, cuiusque presentissimum remedium ^{longa} expe-
rientia ac aperta doctrina ^{et summa addeuota} comprobatum, est uigilans ad deum
oratio, quia ut propheta dicit, nisi dominus custodierit ciuitatem
frustra uigilat qui custodit eam. et sapiens sciuit quomodo aliter
non possum esse continens nisi deus det. dei donum est conti-
nentia, et ita nisi ab eo petatur, haberi nullis humanis uiribus
potest. scilicet aut illam dominus affluenter omni ex animo humili et
uero et corde petenti. Inter multiplices autem huius orationis effectus
duos ^{scilicet}, qui hac in re sunt nobis valde necessarii, uiciorum omnium
expugnationem et ardorem extinguunt, nam sicut aqua ignis extingui-
tur, ita concupiscentiarum uiciorumque impetus oratione superatur
in spirituali, prout in bello, sicut in corporali, de ^{suis} hostibus triumphat
victor, quod reperat, nam ab illa tanquam a dei flagello, tartareas facit
potestates. cuius rei frequentia ^{ma} in sacris literis exempla extant,
nihil enim sublimius, nihil potentius homine oratione excogitari
in terris potest, pro quo deus ipse, cuius auxilium orans implorat,
acriter ^{illa} contra inimicos pugnat et dimicat.

conclusio

Ad haec igitur remedia, qui seruo reuerteretur homo, potentis huiusque
inimici humani quibus inimici certissima a deo speret victoria,
qua habita, totius decalogi custos facile existet. quia tamen
haec concupiscentia a sui amore, quo, nihil magis christianus
repugnat, originem trahit. huius omne studium nullum, oes vires
oemque conatus adhibendi sunt, ut ^{haec} pestiferis radix a cordibus
nostris penitus extirpetur, solaque regnet in cordibus nostris christiana

309 244

[Faint, illegible handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript.]

Haymon super illud ad eph. 4. et ipsodedit quosdam
 quidem Aptos 27. inquit, fuerunt in primordio fidei
 Evang. et prophete, pastores quoque et doctores, sunt
 et modo in ecc. 27. et mox. de nomine vero pastoris
 et doctoris interrogatus B. Aug. a Paulino respondit,
 unum esse pastorem et doctorem, pastor enim non potest esse
 nisi habeat doctrinam, qua pascat gregem sibi committum
 quod si caruerit doctrina, licet nomen habeat pastoris,
 caret tamen officio. Pastores autem et doctores ecclesie,
 quod unum est, sunt epi, presbiteri, alijque rectores
 et ministri ecclesie, qui tandem constituti sunt in opus
 ministerij, et in edificatione corporis Chrij, donec
 occurramus omnes in viam perfectum et in unitatem
 fidei, et agnitionem filij dei, ideo constituti sunt
 pastores et doctores, ut corpus Chrij edificent, quod
 est ecclesia, que quotidie edificat. 27.

Item, super illud ephes. 5. membra enim sumus corporis eius,
 de carne eius et de ossibus eius sumus 27. duplici,
 inquit, intellig. accipi potest, de carne et ossibus eius
 sumus, quod si ut nos constamus ex carne et ossibus
 ita et ille verum corpus habet ex carne et ossibus
 aliter, in ecclesia sunt fortes in fide, in opere, in
 predicatione, qui designantur per ossa, ut fuerunt Apti
 martires, et modo epi expeclati, et sunt infirmi, qui
 designantur per carnem, qui indigent sustentari a fortibus,
 sicut caro ab ossibus.

Idem, super eptam ad corinth. c. 12. in illis verbis
nunc aut posuit deus membra etc. quisquis, inquit, in
ecc^a est oculus, a deo et non a se factus est oculus
etc. et paulo antehoc verba dixerat, oculos corporis ecc^a
esse Aptos et pre dicatores.

et inferius super illa verba, p^m posuit deus Aptos etc.
inquit, qui vice Chrii positi sunt in ecc^a, sicut aut
Aptus, obsecramus per Christum. i. vice Chrii, recō alicui
mini deo. horum vice subrogati sumus epi, sed Apti
ex precepto dñi compellebant transire de regno in
regnum, epi vero suis in ecc^{is} auctoritate canonica
residere iubentur ob utilitatem sibi commissam, Pre
phetas vocat, qui futura predicant, sicut Agabus, et
ipsi Apti, sive qui prophetarum dicta ediferunt, in
tores, qui parvulos erudiunt, gubernationes sicut
in prelatiis et regibus, epis aut ducibus.

Idem, eodem. c. super illud, et divisiones ministracionum
sunt, inquit. v. g. ut in epis, presbiteris, diaconis
ceterisq; ordinibus, qui spu s. distribuite, ecclesie
ministri constituantur, non per propriam hominis delib
erationem, sed per spu s. efficaciam.

Idem, declarat illa verba. 1. cor. 5. ego aut assens
corpore, pns aut spu iam iudicavi eum, qui sic
operatus est, ut pns in noie dñi nri ihu Chrii etc.
Vice illius cuius legatione fungor.

Haymon. super illud ad ephe. 4. et ipse dedit
 quosdam quidem Aptos Eccl. Inquit, fuerunt in prima
 dio fidei euangeliste ^{profite} pastores quoque et doctores, sunt et modo
 in ecc. Eccl. et mox. De nomine uero pastore et doctore in-
 terrogatus D. Aug. à Paulino, respondit unum esse pastorem
 et doctorem, pastor enim non potest esse nisi habeat doctrinam
 qua pascat gregem sibi commissum, qui caruerit doctrina,
 licet nomen habeat pastore, caret tamen officio. Pastores autem
 et doctores ecc. (quod unum est) sunt epi, presbiteri, alijque
 rectores et ministri ecc., qui tandem constituti sunt
 in opus ministerij, et in edificatione corporis Christi, do-
 nec occurramus omnes in uirtu perfectam, et in unitate
 fidei, et agnitione filij dei, ideo constituti sumus pastores
 et doctores, ut corpus Christi edificent, quod est ecc. que
 quotidie edificat. Et.

Idem super illud ephe. 5. membra. n. sumus corporis
 eius, de carne eius et de ossibus eius sumus Et.
 duplici, inquit, intelligi accipi potest, de carne et ossibus
 eius sumus, quod sicut nos constamus ex carne et ossibus,
 ita et ille uerum corpus habet ex carne et ossibus, aliter,
 in ecc. sunt fides infide, in opere, in predicatione,
 qui designantur per ossa, ut fuerunt Apti, martires
 et modo epi et presbiteri, et sunt infirmi qui designantur
 per carnem, qui indigent sustentari à fortibus, sicut
 caro ab ossibus.

Paulo ante hec verba,
dicit oculos corporis ecc.
e aptos et prodicatores.

Idem super eptas ad corinth. c. 12. in illis verbis, nunc
aut posuit deus membra etc. quisquis inquit, in ecc^a est
oculus, a deo et no a se factus est oculus. etc.
et inferuis super verba illa (p. m. Aptos deus posuit) in-
quit, qui vice chrij positi sum in ecc^a sicut ait Aptus,
obsecramus per dnum .i. vice chrij, reco alia miri deo, hanc
vice subrogati sum epi, sed Apti ex precepto dmi comple-
bant transire de regno in regnu, epi vero suis in ecclyis
authoritate cano.^{ca} residere iubentur ob utilitatem scri-
comisorq, (Prophetas vocat, qui futura predicant) sicut
Agabus et ipi Apti, siue qui prophetas dicta ediferunt
doctores, qui parvulos erudiant etc. gubernationes, sicut
inprolatis et regibus, epis aut ducibus .i.

Idem eodem. c. super illud, et divisiones ministracionum
sunt, inquit, .i. v. g. ut in epis presbiteris, diaconis,
bis, ceterisq ordinibus, qui spu s. distribuente
ecc^e ministri constituantur. no per proprias hominum
deliberatione, sed per sps s. efficientiam.

Idem declarat illa verba. 1. cor. 5. ego aut absens corpo-
re, pres aut spu iam iudicavi eum, qui sic operatus est
vobis in noie dmi. nra ihu chrij. etc. .i. vice illius curas le-
gatione fungor .i.

312
247

1 Hospital de monjes.

padre - navarro, su

padre de ~~casiano~~ - f. ju

de la, ~~mo~~.

212